

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Tożsamość seksualna jako element tworzącej się tożsamości narodowej
Walijczyków

Author: Grzegorz Libor

Citation style: Libor Grzegorz. (2015). Tożsamość seksualna jako element tworzącej się tożsamości narodowej Walijczyków. W: G. Libor, J. Wódz (red.), "Niedokończone tożsamości społeczne : szkice socjologiczne" (S. 165-174). Katowice : Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego.

Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne - Bez utworów zależnych Polska - Licencja ta zezwala na rozpowszechnianie, przedstawianie i wykonywanie utworu jedynie w celach niekomercyjnych oraz pod warunkiem zachowania go w oryginalnej postaci (nie tworzenia utworów zależnych).

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

GRZEGORZ LIBOR

Instytut Socjologii

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Tożsamość seksualna jako element tworzącej się tożsamości narodowej Walijczyków

Wprowadzenie

Zastosowanie szkiców socjologicznych jako jednej z możliwych form ekspresji naukowej niewątpliwie determinuje sposób i charakter prowadzonych w ramach niniejszego opracowania rozważań. Każdy szkic naukowy, nie tylko ten socjologiczny, charakteryzuje się w porównaniu do typowego i najczęściej spotykanego rodzaju refleksji naukowej — artykułu — znacznie mniejszym stopniem ustrukturyzowania, a także większym stopniem swobody w zakresie poruszanych aspektów i wymiarów analizowanego zjawiska czy też fenomenu. W ten sposób uwaga oraz rozważania autora prezentowane są bardzo często jako wyodrębnione, a mimo to nadal tworzące logiczną całość, punkty. Nie oznacza to jednak bynajmniej pozbawienia takiego wywodu naukowych podstaw i odnośników. Także i ta forma ekspresji naukowej podlega bowiem określonym wymagom oraz rygorom.

Tak rozumiany szkic socjologiczny wykorzystywany jest w różnych celach, bardzo często służy nakreśleniu pewnego problemu lub też jest polemiką autora z istniejącymi już teoriami czy koncepcjami. Równie często stanowi wstęp i zachętę do dalszych badań oraz analiz w danym zakresie.

Celem niniejszego szkicu będzie przedstawienie problemu tożsamości seksualnej mieszkańców Walii w kontekście wciąż jeszcze, a być może na nowo, powstającej walijskiej tożsamości narodowej. Tożsamość ta przez stulecia kształtowała się przede wszystkim na podstawie wybranych elementów kulturowych, w szczególności języka walijskiego, tradycji, zwyczajów, a także legend oraz mitów właściwych tylko temu regionowi. Począwszy jednak od lat 90. XX wieku, istotny wpływ na rozwój walijskiej tożsamości narodowej miały również czynni-

ki instytucjonalne. Powstały w tym czasie rząd walijski oraz Zgromadzenie Narodowe Walii podejmować zaczęły działania, których celem było wzmocnienie tego typu tożsamości, zwłaszcza wśród nowo przybyłych mieszkańców Walii. Pewne elementy stały się jednak jej częścią niezależnie od wysiłku podejmowanego przez wymienione instytucje.

Hipoteza, jaka przyświecała napisaniu niniejszego artykułu, zakładała, że jednym z tego typu elementów była i jest nadal także ludzka seksualność. Jest ona jednym z czynników różnicujących poszczególne nacje. W rezultacie, zakładając prawdziwość tej hipotezy, tożsamość seksualna Walijszyków powinna być inna niż tożsamość seksualna Anglików, Szkotów czy też Irlandczyków. Kluczowym pytaniem jest zatem: na ile tożsamość seksualna mieszkańców Walii stanowi istotny czynnik różnicujący ich i inne wspomniane nacje?

Tożsamość seksualna — definicja

W języku angielskim słowo „sex”, z którego wywodzi się przymiotnik „sexual”, stosowany do określenia jednego z rodzajów ludzkiej tożsamości, ma dwa możliwe znaczenia. Po pierwsze, może oznaczać aktywność seksualną, w tym stosunek płciowy. Po drugie, to przynależność do jednej z dwóch kategorii — mężczyzn lub kobiet — wyodrębnionych ze względu na role pełnione w procesie reprodukcji. „Identity” natomiast, a więc tłumacząc na język polski: tożsamość, oznacza fakt bycia tym, kim człowiek jest lub za kogo się uważa, a co stanowi o jego podobieństwie bądź też różnicy w stosunku do pozostałych. Tożsamość jest zatem zarówno czymś jednostkowym, jak i zbiorowym.

Z tego punktu widzenia tożsamość seksualna znajduje wyraz w definiowaniu i postrzeganiu siebie samego jako kobiety lub mężczyzny, a co za tym idzie — oznacza utrzymywanie kontaktów seksualnych o charakterze heteroseksualnym (*Oxford Dictionaries...*, 2014). Tak rozumiana seksualność ludzka, dla której głównym wyznacznikiem była rola pełniona w procesie reprodukcji, sprawiła tym samym, że homoseksualizm został w wielu krajach, w tym w Wielkiej Brytanii, a zatem również i w Walii, zakazany.

Niemniej jednak, na co zwraca uwagę m.in. Anthony Giddens, nie zawsze i nie wszędzie był on postrzegany i traktowany w sposób naganny. Dotyczyło to także Europy, czego przykładem może być starożytna Grecja, gdzie nienazwany wówczas jeszcze homoseksualizm uznawany był za najwyższą i najdoskonalszą formę aktu seksualnego. Innym podanym przez wspomnianego już Giddensa jest przykład ludu zamieszkującego Sumatrę, w przypadku którego homoseksualizm stanowił jeden z etapów inicjacji seksualnej młodych mężczyzn (GIDDENS, 2012: 577—623). Na uwagę zasługuje jednak fakt, że mówiąc o homoseksualizmie, naj-

częściej ma się na myśli homoseksualizm męski, który budzi dziś znacznie więcej emocji i kontrowersji niż homoseksualizm kobiet. Już w *Biblii* mamy bowiem do czynienia z niezwykle ostrą krytyką homoseksualizmu męskiego, natomiast brakiem odniesienia do homoseksualizmu żeńskiego (BABBIE, 2008: 430). Można doszukiwać się kilku przyczyn tego stanu rzeczy. Po pierwsze, jednym z powodów może być wielowiekowa pozycja oraz rola kobiety, dla której akt seksualny z inną kobietą nie był niczym niegodziwym. Wedle przedstawionych założeń mężczyzna nie mógł odbywać stosunku płciowego z innym mężczyzną, ale z dwiema lub też większą liczbą kobiet już tak. Po drugie, homoseksualizm miał być dla mężczyzny zaprzeczeniem jego męskości, formą poniżenia oraz zanegowaniem jego dominującej i władczej wobec kobiety pozycji. Nie dotyczyło to z kolei kobiet, które miały służyć mężczyźnie i zaspokajać jego różnorodne potrzeby.

Tam natomiast, gdzie nastąpiła jego penalizacja, homoseksualizm przeniósł się do podziemia. Był tematem, na który nie rozmawiano wcale lub też mówiono niewiele. W wielu środowiskach panowało ciche przyzwolenie na zachowania homoseksualne. Ukrywane przez lata czekały na odpowiedni moment, aby móc upomnieć się o uznanie i powszechną akceptację. Moment ten nastąpił w latach 60. XX wieku wraz z upowszechnieniem rewolucji seksualnej, w rezultacie której nastąpiła liberalizacja oraz dalsze zróżnicowanie zachowań seksualnych, swoista „śmierć wstydu”, obniżył się również wiek inicjacji seksualnej, a sam seks zaczął być postrzegany jako jeden z ważniejszych aspektów ludzkiej egzystencji (TOKARCZYK, 2006: 145). To właśnie dzięki niej zachowania homoseksualne zyskały większą akceptację oraz przyzwolenie. W rezultacie, obecność gejów czy lesbijek na ulicach miast nie budzi dziś już tak ogromnego zdziwienia oraz konsternacji, jak jeszcze kilkanaście lat temu. Stała się ona czymś zupełnie naturalnym i normalnym. Rewolucja seksualna ujawniła jednak nie tylko skrywane przez wielu postawy homoseksualne, ale także i inne, takie jak chociażby biseksualne czy transgenderyczne. W języku angielskim osoby takie określane są od tej pory wspólnym skrótem LGBT, tj. Lesbians, Gays, Bisexuals, Transgenders (DRESCHER, 2012: 3—17).

Pojawienie się ostatniej z wymienionych kategorii zmusiło wielu badaczy do dalszej refleksji nad ludzką kondycją. W ten sposób zaczęto oddzielać to, co nazywa się obecnie płcią biologiczną, od płci społeczno-kulturowej. Jak pisze Anna Barska, „Płeć biologiczna akcentuje przymioty, jakie otrzymaliśmy od natury, natomiast płeć społeczno-kulturowa jest rezultatem procesu socjalizacji i wpływu otoczenia, mówiąc najkrócej. W literaturze płeć społeczno-kulturową określa się też angielskim terminem *gender* (rodzaj). Należy jednak zaznaczyć, że rodzaj, od samego początku zaistnienia tej kategorii, w badaniach nad tożsamością nie był rozumiany jednoznacznie. Rodzaj to dosłownie przyjmowanie ról i sposób zachowania w społeczeństwie, z czym wiąże się rozumienie rodzaju jako społecznej praktyki, struktury czy kombinacji tych znaczeń oraz jako wytwór języka i relacji” (BARSKA, 2005: 19).

Ostatnimi laty jednak coraz więcej badań poświęconych jest uwarunkowaniom biologicznym transgenderyczności. Ich wyniki nie pozwalają jednoznacznie stwierdzić, czy taki związek istnieje, czy nie (por. KULA, SŁOWIKOWSKA-HILCZER, 2012: 1283—1287; PIPREK, 2008: 502—513). Niemniej, intensywny rozwój medycyny sprawia, że nie można takiego scenariusza oraz takiej możliwości z całą pewnością wykluczyć.

Tożsamościowa gra pozorów

Jednym z kluczowych pytań dotyczących tożsamości seksualnej jest pytanie o to, na ile transgenderyczność stanowi odzwierciedlenie prawdziwej tożsamości danej osoby, a na ile pełni rolę swoistej maski, która nigdy nie jest tym samym, czym prawdziwa twarz jednostki. Medycyna stwarza dziś bowiem szerokie spektrum możliwości kształtowania swojego wyglądu, a więc także i tego, w jaki sposób postrzegają nas inni. Nie zawsze jednak pożądaný efekt zostaje osiągnięty. Często jest on zgoła odmienny od naszych oczekiwań — skutkuje przejawami agresji i różnymi formami dyskryminacji. Tak rozumianą maskę można stale zmieniać i modyfikować, a zatem dostosowywać do zmieniających się okoliczności oraz warunków. Choć całkowita elastyczność w tym względzie pozostaje na razie wizją przyszłości, wizja ta, jak się wydaje, nie jest odległą, w związku z czym już dziś warto zastanowić się nad ewentualnymi skutkami jej zaistnienia. Jesteśmy bowiem świadkami tworzenia się zupełnie nowej rzeczywistości, w której będziemy mieć do czynienia bądź z całkowitą dowolnością w zakresie wyboru naszej tożsamości, bądź też z ukrytym jej prawdziwym charakterem (CZERNECKA, 2004: 39—45).

Tożsamość seksualna a tożsamość narodowa — przykład Walii

W obliczu dokonujących się w obrębie ludzkiej tożsamości zmian warto podjąć zatem również refleksję dotyczącą tożsamości seksualnej jako elementu szerszej tożsamości narodowej. Sformułowana na potrzeby niniejszego artykułu hipoteza zakłada, że istnieją różnice w tym zakresie pomiędzy poszczególnymi nacjami. Różnice te mają stanowić konsekwencję obowiązywania odmiennych modeli socjalizacji determinowanych historycznie oraz kulturowo. W rezultacie, część z nich powinna charakteryzować się wyższym odsetkiem osób deklarujących homoseksualizm, biseksualizm, a także postawy oraz zachowania transsek-

sualne niż pozostałe. Nacje te powinny również siłą rzeczy odznaczać się wyższym poziomem ogólnej akceptacji wszelkich odmienności i tolerancji dla nich, w tym tych związanych z ludzką seksualnością. Tam też mniejszości różnego rodzaju cieszyć powinny się większą ochroną prawną i towarzyszącymi jej podejmowanymi przez władze działaniami z zakresu dyskryminacji pozytywnej.

Wybór tożsamości seksualnej i narodowej Walijczyków jako tematu niniejszego artykułu był wyborem w pełni świadomym. Po pierwsze, Walii jako takiej poświęcono dotąd stosunkowo niewiele uwagi i nie chodzi w tym miejscu tylko o polski rynek wydawniczy, ale także i zagraniczny. Po drugie, w ostatnim czasie Walia doświadcza wielu przemian społecznych, ekonomicznych i politycznych. Stanowią one konsekwencję procesu dewolucji władzy, który rozpoczął się w drugiej połowie lat 90. XX wieku i doprowadził do powstania Zgromadzenia Narodowego Walii oraz rządu walijskiego. To właśnie te instytucje są dziś inicjatorami działań zmierzających do wzmocnienia tożsamości narodowej Walijczyków. Przez lata, a właściwie wieki, tożsamość ta rozwijała się, opierając się jedynie na czynnikach i elementach kulturowych, w szczególności określonych tradycjach, zwyczajach oraz języku. Współcześnie natomiast jest ona uzupełniana stopniowo elementami wynikającymi bezpośrednio z pewnej, choć uzyskiwanej etapami, niezależności politycznej. Dalsze wzmacnianie tożsamości narodowej mieszkańców Walii może doprowadzić do powtórzenia się scenariusza, jaki ma obecnie miejsce w Szkocji¹, a więc do wzrostu nastrojów niepodległościowych oraz wynikających z nich postulatów. Zależy to jednak przede wszystkim od tego, w jakim stopniu Walijczycy doświadczać będą swojej odmienności od pozostałych nacji, a także od tego, w jakim stopniu ową odmienność postrzegają będą jako szansę lub też zagrożenie dla siebie oraz swojej ojczyzny. Należy mieć bowiem na uwadze fakt, że Walia stanowi zaplecze wyborcze Partii Pracy. Tym samym zwycięstwo Partii Konserwatywnej w wyborach w 2010 roku i stworzenie przez nią wraz z Partią Liberalnych Demokratów koalicji rządowej zostało przyjęte przez większość Walijczyków niezbyt przychylnie, wywołując bądź co bądź słuszne obawy. Dotyczyły one m.in. przyszłości i dalszych losów wspomnianego już zjawiska dewolucji władzy. Partia Konserwatywna w swych działaniach od zawsze była zwolennikiem szeroko pojętej centralizacji, stroniąc tym samym od jakichkolwiek inicjatyw mających na celu wzmocnienie pozycji oraz roli poszczególnych regionów Wielkiej Brytanii. Zupełnie inaczej kształtowała się z kolei polityka Partii Pracy. W okresie rządów Tony'ego Blaira doszło bowiem do przekazania części kompetencji szczebla cen-

¹ Obecnie za opuszczeniem Wielkiej Brytanii jest tylko 3% Walijczyków, 49% natomiast chciałoby rozszerzenia posiadanej autonomii (por. http://wiadomosci.wp.pl/kat,1356,title,Niepodleglosc-nie-autonomia-tak-Niskie-poparcie-dla-secesji-Walii,wid,16907441,wiadomosc.html?ticaid=113bd2&_ticrsn=3 [data dostępu: 14.06.2014]). Dla porównania, w referendum niepodległościowym przeprowadzonym na terenie Szkocji we wrześniu 2014 r. 55% głosujących opowiedziało się za pozostaniem w Wielkiej Brytanii, 45% było natomiast przeciwko.

tralnego poszczególnym regionom królestwa — Szkocji, Walii oraz Irlandii Północnej. W ten sposób powstały takie instytucje, jak *quasi*-parlamenty czy *quasi*-rządy. Ponadto, na mocy *Local Government Act* z 2000 roku niemalże na każdym szczeblu samorządu terytorialnego doszło do wzmocnienia pozycji oraz roli organów wykonawczych.

Jak wynika ze spisu powszechnego, który odbył się w 2012 roku (wówczas po raz pierwszy zapytano mieszkańców Walii o ich tożsamość seksualną), aż 94% Walijszyków zaznaczyło tożsamość heteroseksualną, zaledwie 1% natomiast homoseksualną lub biseksualną. Co ciekawe, aż 3% ankietowanych odmówiło udzielenia odpowiedzi na zadane im pytanie, co może sugerować m.in., że dla pewnej części społeczeństwa walijskiego jest to temat zbyt intymny. Do tej kategorii należą jednak także osoby, które nie potrafiły określić swojej tożsamości seksualnej jednoznacznie. Opcji „inna” nie wybrał z kolei żaden z respondentów. Ogólnie, największy odsetek osób deklarujących heteroseksualność odnotowano na terenie hrabstwa Monmouthshire i Newport (97%), najmniejszy natomiast na obszarze Conwy i Denbighshire (91%). W pierwszym przypadku zarejestrowano również największą liczbę osób ankietowanych, które odmówiły odpowiedzi lub nie potrafiły jednoznacznie odpowiedzieć na zadane pytanie. Odnosząc te dane do statystyk ogólnobrytyjskich, dostrzec można jedynie niewielkie rozbieżności. Po pierwsze, odsetek osób deklarujących orientację heteroseksualną był średnio w całym Zjednoczonym Królestwie nieco niższy niż w Walii, tj. 93%. Po drugie, odsetek biseksualistów oraz osób homoseksualnych był nieco wyższy aniżeli na terenie Walii — 2%. Po trzecie, 4% respondentów wybrało opcję „nie wiem” lub „odmawiam udzielenia odpowiedzi na pytanie” (*Sexual Identity...*, 2012). Zaprezentowane zróżnicowanie trudno uznać zatem za istotne z punktu widzenia kształtowania się odrębnej tożsamości seksualnej i narodowej Walijszyków.

Kwestia seksualności łączy się również nieodzownie z inną, tj. problemem dyskryminacji. Jednym z kluczowych w tym względzie jest dokument — strategia przygotowana przez rząd walijski pt. *Strategic Equality Plan and Objectives 2012—2016*. Na jej potrzeby przeprowadzono szereg badań, które miały za zadanie pokazać i zidentyfikować skalę problemu. Możemy z nich uzyskać kolejne informacje dotyczące tożsamości seksualnej mieszkańców Walii i skonfrontować je z dotychczas zaprezentowanymi. Jak wynika z tabeli 1, odsetek osób deklarujących tożsamość heteroseksualną był o wiele niższy niż w pierwszym przypadku i wynosił 79%. Osoby zaliczane do LGBT stanowiły natomiast 13% ogółu ankietowanych. Żaden z respondentów nie zaznaczył z kolei opcji „inna”. Rozbieżności pomiędzy zaprezentowanymi danymi nie są kwestią przypadku. Wynikają z przyjętej w obu badaniach odmiennej metodologii. W wypadku zrealizowanych na potrzeby wymienionej strategii badań respondenci zgłaszali się sami, w przeciwieństwie do spisu powszechnego, którego wyniki przyjąć należy zatem za podstawę dalszych rozważań.

Tabela 1. Tożsamość seksualna Walijczyków

Tożsamość	%
Heteroseksualna	79
Gej/Lesbijka	10
Woli nie ujawniać	8
Biseksualna	3
Inna	—
Razem	100

Na podstawie: *Equality Consultation Questionnaire Analysis...*, 2014.

W najbliższych latach spodziewać można się jednak wzrostu liczby osób, które deklarować będą inną niż heteroseksualna tożsamość seksualną. Jednym z kilku czynników sprzyjających temu wzrostowi mogą być zmiany w prawie, które zostały wprowadzone nie tak dawno, albowiem na początku 2014 roku. Chodzi w tym miejscu przede wszystkim o decyzję parlamentu Wielkiej Brytanii, który umożliwił osobom tej samej płci (homoseksualistom) zawieranie małżeństw. Kilka lat wcześniej zalegalizowano natomiast konkubinaty par tej samej płci, a następnie związki partnerskie. Nie można jednak wykluczyć odwrotnego scenariusza, jaki miał miejsce chociażby w przypadku wspomnianych już związków partnerskich. Początkowy entuzjazm związany z legalizacją tego typu związków osób tej samej płci zaowocował, co nie powinno dziwić, wzrostem ich liczby. Z czasem jednak nie tylko liczba nowo zawieranych związków zaczęła spadać, ale także nastąpił wyraźny wzrost odsetka tych, które uległy w ostatnim czasie rozpadowi. Podobne przemiany mogą dotknąć zatem w przyszłości również i małżeństw homoseksualnych. Należy poza tym pamiętać, że prawo to obowiązuje tylko i wyłącznie na terenie Walii i Anglii. Nie obowiązuje natomiast w Irlandii Północnej oraz Szkocji. Osoby tej samej płci, które zawarły w Anglii lub Walii związek małżeński, będą w świetle szkockiego i północnoirlandzkiego prawa postrzegane jako pozostające w związku partnerskim. Prawo to reguluje także małżeństwa transseksualne. W tym wypadku wymaga się od takich osób uzyskania stosownego certyfikatu potwierdzającego zmianę płci (*a full gender recognition certificate*), wydawanego przez Gender Recognition Panel (*Getting Married...*, 2014).

Z perspektywy poruszanej w niniejszym artykule tematyki tożsamości narodowej dostrzec można więc kształtowanie się dwóch odrębnych tożsamości seksualnych. Z jednej strony bowiem krystalizacji ulega angielsko-walijska tożsamość seksualna, z drugiej natomiast północnoirlandzka oraz szkocka. Jak widać zatem, tożsamość narodowa Walijczyków nadal rozwija się w powiązaniu z tożsamością narodową Anglików i dotyczy to też omawianej tożsamości seksualnej. W tym względzie trudno tym samym mówić o zróżnicowaniu narodu walijskiego oraz angielskiego. Nie dotyczy to jednak tylko seksualności Walijczyków, ale także i innych aspektów funkcjonowania społeczeństwa walijskiego i jego instytucji.

Można przypuszczać, że tego typu sytuacja stanowi pokłosie względnie spokojnego, porównując to do losów Szkocji czy Irlandii Północnej, procesu inkorporacji oraz scalenia narodu walijskiego z narodem angielskim. Choć w ostatnich latach dostrzec można pojawiające się coraz częściej nastroje i tendencje separatystyczne, to wciąż nie są one tak silne oraz gwałtowne, jak w przypadku pozostałych regionów Wielkiej Brytanii. Trudno bowiem doszukiwać się w najnowszej historii relacji angielsko-walijskich aktów terroryzmu czy też gwałtownych wystąpień o charakterze narodowościowym, jakie miały miejsce chociażby na terenie Szkocji czy Irlandii Północnej.

Wnioski

Pora zatem na wnioski płynące z przedstawionych rozważań. Stwierdzenie wynikające z przyjętej hipotezy, jakoby tożsamość seksualna mieszkańców Walii stanowiła istotny element ich tożsamości narodowej, byłoby nadużyciem. Mimo to dostrzec można proces różnicowania się tożsamości seksualnej Brytyjczyków. W zupełnie innym otoczeniu prawnym kształtuje się bowiem seksualność Irlandczyków oraz Szkotów niż Anglików czy też omawianych Walijczyków. Uwarunkowania historyczne i wynikające z nich czynniki instytucjonalne odgrywają w tym zróżnicowaniu kluczową rolę. O wielu ważnych dla funkcjonowania społeczeństwa walijskiego kwestiach wciąż decydują władze w Londynie. Ów ograniczony charakter władczy walijskich instytucji ustawodawczych i wykonawczych w sposób znaczący determinuje swobodę w zakresie wpływania na kształt tożsamości narodowej, również tej seksualnej, mieszkańców Walii. Rozpoczęty proces dewolucji władzy daje jednak nadzieję i stwarza realne szanse na zmianę sytuacji. W związku z tym, że proces ten rozpoczął się stosunkowo niedawno i wciąż zdecydowanie za wcześnie jest na jego jednoznaczną ocenę, uznać można, że niniejszy artykuł odegrał swoją rolę, tj. szkicu socjologicznego.

Bibliografia

- BABBIE E., 2008: *Podstawy badań społecznych*. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.
- BARSKA A., 2005: *Tożsamość społeczno-kulturowa płci w kontekście ponowoczesnego świata*. W: A. BARSKA, E. MANDAL, red.: *Tożsamość społeczno-kulturowa płci*. Opole, Wydawnictwo Uniwersytetu Polskiego.

- CZERNECKA J., 2004: *Nowa twarz — nowe życie*. W: E. MALINOWSKA, red.: *Sex i gender. Płeć biologiczna i kulturowa w refleksjach i badaniach młodych socjologów*. Łódź, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.
- DRESCHER J., 2012: *What's in Your Closet?* In: P. LEVOUNIS, J. DRESCHER, M.E. BARBER, eds.: *The LGBT Casebook*. Arlington, American Psychiatric Association.
- Equality Consultation Questionnaire Analysis*, 2014. Dostępne w Internecie: <http://gov.wales/topics/people-and-communities/equality-diversity/?lang=en> [data dostępu: 29.06.2014].
- Getting Married*, 2014. Citizens Advice. Dostępne w Internecie: <http://www.adviceguide.org.uk> [data dostępu: 29.06.2014].
- GIDDENS A., 2012: *Socjologia*. Tłum. O. SIARA, A. SZULŻYCKA, P. TOMANEK. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN.
- http://wiadomosci.wp.pl/kat,1356,title,Niepodleglosc-nie-autonomia-tak-Niskie-po-parcie-dla-secesji-Walii,wid,16907441,wiadomosc.html?ticaid=113bd2&_tictsrn=3 [data dostępu: 14.06.2014].
- KULA K., SŁOWIKOWSKA-HILCZER J., 2012: *Zaburzenia determinacji i różnicowania płci*. W: A. SZCZEKLIK, red.: *Choroby wewnętrzne. Stan wiedzy na rok 2012*. Kraków, Medycyna Praktyczna, s. 1283—1287.
- Oxford Dictionaries*, 2014. Dostępne w Internecie: <http://www.oxforddictionaries.com/> [data dostępu: 14.06.2014].
- PIPREK R., 2008: *Genetyczne podłoże zaburzeń determinacji płci i rozwoju gonad*. „Endokrynologia Polska”, T. 59, nr 6.
- Sexual Identity by Area and Identity Status*, 2012. Dostępne w Internecie: <https://stats.wales.gov.uk/Catalogue/Equality-and-Diversity/Equality/SexualIdentity-by-Area-IdentityStatus> [data dostępu: 14.06.2014].
- TOKARCZYK R., 2006: *Prawa narodzin, życia i śmierci*. Zakamycze, Kantor Wydawniczy.

Grzegorz Libor

Sexual identity as an element
of Welsh the national identity in the making

Summary

The article aims at acquiring answers to questions on how the Welsh identity can constitute an element of their own identity, which is separate from the English, Scotch, or Irish national identities. Till this day what has made the Welsh different from other nations has been their language, as well as, though to a lesser extent, different customs, and also religion — apart from more and more conspicuous and negative to institutionalized and traditional forms, consequences of secularization. As a result of the process of devolution of power that began in the mid-1990s, institutions established at that time started to be seen as an element of such identity, for example, National Assembly for Wales and Welsh government. Any attempt to view human sexuality through the prism of national identity is thus considered as a certain *novum* in such

discussions. Apart from that, it seems that the thesis claimed in the paper is confirmed in the statistical data.

Grzegorz Libor

Identité sexuelle comme élément
de l'identité nationale des Gallois étant en voie de formation

Résumé

L'objectif principal du présent article était d'essayer de répondre à la question à quel degré l'identité des Gallois peut constituer l'élément de leur propre identité, étant différente de celle des Anglais, des Écossais ou bien des Irlandais. Ce qui différenciait jusqu'à présent les Gallois des autres nations, c'était avant tout leur langue et, bien qu'à un plus faible degré, leurs coutumes différentes, mais aussi la religion malgré les conséquences de la sécularisation qui deviennent de plus en plus visibles et négatives pour ses formes traditionnelles et institutionnalisées. À la suite du processus de la dévolution du pouvoir qui a été déclenché au milieu des années 1990, les institutions — créées à cette époque-là — telles que l'Assemblée nationale du pays de Galles et le Gouvernement gallois, ont commencé à devenir les éléments de cette identité. La tentative de voir la sexualité à travers le prisme de l'identité nationale représente alors une sorte de nouveauté dans ce type de réflexions. De surcroît, il s'avère que les données statistiques confirment l'hypothèse que l'on a posée.